

İŞÇİ SINIFI NASIL ETKİLİ OLABİLİR?

Aydınlık Gazetesi, 10 Ağustos 2013

Yıldırım Koç

Kapitalist düzende çalışma koşullarının belirlenmesinde üç unsur etkilidir: (1) İşçi sınıfı ile hakim sınıflar arasındaki güç dengesi; (2) hakim sınıfların elindeki kaynaklar; (3) devletin ve hakim sınıfların tehdit algılamaları.

İşçi sınıfının gücünün göstergelerinden biri, örgütlülük düzeyidir. İşçilerin kaçınıcı kuşak işçi olduğu; ücretleri dışındaki yan gelirleri; işletmelerin ortalama işçi sayısı; sınıf-içi katmanlaşma; işçilerin bilgi ve bilinç düzeyi önemli etmenlerdir.

Sınıfın devraldığı mücadele mirası ve geleneği de önemlidir.

Bu temelde ele alındığında, (1) eylemler, (2) siyasal güç ve (3) tüketici olarak güç ön plana çıkar.

Eylemler çeşit çeşittir.

1960'lı yılların başlarında et fiyatları arttığında kasaplara karşı et almama kampanyaları düzenlenmişti. Bu dönemde sakal bırakma da bir protesto yöntemi idi. O tarihlerde bu tür eylemler basında yer alıyor; bazı ufak tefek taleplerin yerine getirilmesinde etkili de olabiliyordu.

Bugün sakal bırakma bir eylem olmaktan çıktı.

1968-1970 döneminde fabrika işgalleri oldu. İşgaller birbirinden kopuktu; ancak yeni bir eylem türüydü. Basında yer aldı.

Günümüzde tek tek fabrikalardaki işgal eylemleri etkili olmaktan çıktı. Fabrika işgalleri ancak eylem sırasında çatışma çıkarsa haber olabiliyor.

1989 Bahar Eylemleri sırasında çok ilginç eylem türleri geliştirildi. Yalınayak yürüyen işçiler, ilk sayfada haber oldu. "Ücretlerimiz yetmiyor, boşanıyoruz" diyerek mahkemeye başvuranlar haberdirdi. Saçının ve bıyığının yarısını keserek "eylem" yapanlar bile gazetelerde yer aldı. Fabrikalardaki işçilerin tümünün vizite kağıdı olarak SSK hastanesine yürüdüğü vizite eylemleri ise önemli haberlerdi.

Bugün artık "ilginç eylemler" dönemi kapandı. Kimse bıyığının yarısını keseni haber yapmıyor. Birbirinden kopuk fabrika işçilerinin hastaneye yürüyüşü de etkisini kaybetti.

KESK'in kurulma sürecinde 17-18 Haziran 1995 günleri yaklaşık 120 bir kamu görevlisi Kızılay Meydanı'nı iki gün işgal etmişti. Bugün KESK'in yasal mitinglerine bile katılan kamu çalışanı sayısı ancak birkaç binle ölçülüyor.

Emek Platformu 14 Temmuz 1999 günü kuruldu ve 24 Temmuz 1999 günü Ankara'da Kızılay Meydanı'ndan yaklaşık 350 bin kişinin katıldığı bir miting düzenledi. Bu miting, Meclis'teki sosyal güvenlikle ilgili yasa tasarısının ("Mezarda Emeklilik Tasarısı") görüşmelerini durdurdu. Ancak daha sonraki yıllarda, bırakın 350 bin kişilik mitingleri, 35 bin kişilik mitingler bile yapılamadı.

Sendikalar bugün izledikleri çizgiyle yüzbinleri meydanlarda toplayamıyor; işyerlerinde işi durduramıyor; işçi sınıfının "üretimden gelen gücü"nü hakim sınıfların karşısına çıkaramıyor.

Yapılan yasal grevler de hükümeti etkileyemiyor.

Buna karşılık, sendikaların maddi olanaklarından yoksun yapılar, Kadıköy'de Gazadam Festivali'nde akıl almaz bir kitleyi toplayabiliyor.

Aradaki fark, siyasettir.

Sendikalar anti-emperyalist siyasetin dışında kalmaya çalıştıkça, zayıflayacak, güdükleşecek, çarpıklaşacaktır.

Sendikaların eylemlerine daha geniş ve etkili katılımlar sağlamanın yolu, sendikaların siyasal alanda tavır almasından, emperyalizme ve AKP'ye karşı açık mücadeleye girme cesaretini göstermesinden geçmektedir.

Meydanları dolduran milyonlar ücret artışı istemiyor; AKP'nin iktidardan indirilmesini, Türk bayrağı ve Atatürk'ün temsil ettiği milli demokratik devrimimizin kazanımlarının emek temelli bir çizgide daha da geliştirilerek korunmasını istiyor.

Eylemlerin güçlenmesinin yolu siyasallaşmadan geçmektedir.